

Juris Ekmanis

Latvijos mokslininkas, fizikinės energetikos specialistas, profesorius, Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys. Gimė 1941-12-02 Rygoje (Latvija). Mirė 2016-04-09 Rygoje.

1964 m. baigė Latvijos universiteto Fizikos ir matematikos fakultetą ir įgijo fizikos specialybę. Nuo 1961 m. pradėjo dirbti prie Salaspilio branduolinio reaktoriaus mokslinio tyrimo. Jis priklausė Latvijos TSR Mokslų akademijos Fizikos institutui, kuriame J. Ekmanis dirbo 1961–1986 metais. 1973 m. apgynė daktaro disertaciją Tartu universitete (Estija). Nuo 1984 m. – habilituotas fizikos mokslų daktaras. Latvijos MA Fizikos instituto vyresnysis tyrėjas, 1974 m. – vizituojantis profesorius Kornelio, Ajovos valstijos ir Kalifornijos universitetuose (JAV). 1976 m. – vizituojantis profesorius McGill'o universitete (Kanada), 1993 m. – Mančesterio universitete (Jungtinė Karalystė). 1986–1994 m. – Rygos technikos universiteto profesorius, 1986–1990 m. – Latvijos MA Fizikinės energetikos instituto direktoriaus pavaduotojas, direktorius nuo 1990 m., 1991–2004 m. – Latvijos MA Fizikos ir technikos mokslų skyriaus pirmininkas. 1996–1997 m. ir 2000–2002 m. – Latvijos mokslo tarybos vicepirmininkas, o 1997–1998 m. ir nuo 2003 m. – pirmininkas. Nuo 1992 m. – Latvijos MA tikrasis narys ir MA Senato narys. 1994–2004 m. – Latvijos MA viceprezidentas, nuo 2004–2012 m. – Latvijos MA prezidentas. 2005 m. tapo Academia Scientiarum et Artium Europaea (Austrija) tikruoju nariu, nuo 2007 m. – Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys.

Mokslinės veiklos kryptys: medžiagotyra ir jos taikymas energetikoje ir dozimetrijoje, optoelektronika, Latvijos energijos ekonomika ir rinkodara, atsinaujinančios energijos sistemos, fizikinė ir techninė nacionalinė terminologija.

Profesorius Juris Ekmanis yra žinomas pasaulyje mokslininkas (bendradarbiavęs su JAV, Kanados, JK universitetais). Jo veikla, nukreipta į fizikines energetikos problemas, optoelektroniką, aplinkosaugą, persipynė su Lietuvos mokslo interesais. Įdomūs jo darbai metalų ir metaloidų koloidinių darinių tyrimų srityje (optinės ir magnetinės savybės). Pagrindinį dėmesį skyrė Baltijos šalių energetikos klausimams, inovacijų politikai. Jo nuopelnai visoms Baltijos respublikoms pažymėti Baltijos šalių mokslų akademijų medaliu.

J. Ekmanis – Latvijos fizikos ir technikos mokslų žurnalo „Technikas apskats“ vyriausiasis redaktorius, įvairių mokslo žurnalų (Lenkijos, Lietuvos) redakcinių kolegijų narys.

Profesorius J. Ekmanis – Latvijos, Amerikos fizikų draugijų, Tarptautinės energijos ekonomikos asociacijos, Latvijos Respublikos ministrų kabineto Nacionalinės inovacijų programos tarybos, Universitetinio švietimo programų vertinimo komisijos narys, Nacionalinės energijos konfederacijos prezidentas. Prof. J. Ekmaniui suteiktas Daugpilio pedagogikos, Rygos Technikos universitetų Garbės daktaro vardas.

Svarbiausi apdovanojimai: Trijų žvaigždžių ordinas (2009), Baltijos mokslo akademijų medalis (2000).

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus vyriausioji specialistė

Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.

https://en.wikipedia.org/wiki/Juris_Ekmanis